

VALTIONMETSIIEN TYÖTARJONNASTA

O. J. LAKARI

*ÜBER DAS ARBEITSANGEBOT
IN DEN STAATSWÄLDERN*

SISÄLTÖ.

	Sivu
Metsänhoitotyöt	6
Suonkuivaustyöt	8
Puutavaran hakkaus ja kuljetus	14
Leimaaminen ja merkitseminen	18
Uittoväylä- ja tietyöt	19
Rakennus-, arvioimis- y.m. työt	21
Katsaus valtionmetsien työtarjontamahdollisuuksiin	22
Työmäärät	22
Menekkiolojen aiheuttamat paikalliset rajoitukset	24
Työn laadun aiheuttamat rajoitukset aikaan nähden	24
Mahdollisuudet työtarjonnan sesonkivaihtelujen tasoittamiseksi	25
<i>Deutsches Referat</i>	29

ALKULAUSE.

Esillä oleva kirjoitus on laadittu Valtion työttömyysneuvoston pyynnöstä ja työttömyysneuvostoa varten. Kun kirjoitus aiheensa puolesta läheisesti liittyy Metsätieteellisen seuran piirissä suoritettuihin tutkimuksiin, niin lienee sen julkaiseminen tässä yhteydessä paikallaan.

Kirjoittaja.

Valtakunnan metsien arvioimistulokset osoittavat, että valtionmetsien tila ei ole sellainen kuin se voisi ja sen tulisi olla. Tämä käy selville vertailemalla esim. Suomen eteläpuoliskon mäntyvaltaisten luonnonnormaalisten metsien puuvarastoa ja kasvua valtionmetsien vastaaviin lukuihin Päijänteen ja Pielisen vesistöjen alueilla, joissa Suomen eteläpuoliskon valtionmetsien pääosa sijaitsee.

Alue — Gebiet	Ikäluokka — Altersklasse					
	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120
Suomen eteläpuoliskon mäntyvaltaiset metsät: — Die Wälder Süd-Finnlands mit Kiefer als herrschender Holzart:	puuvarasto m ³ ha kohti — Holzvorrat m ³ pro ha					
normaalipuuvarasto: — Normalvorrat: ...	12	73	146	212	220	
Päijänteen—Kymin alue — Gebiet Päijänne—Kymi	6	53	112	141	127	
Pielisen—Suojärven alue — Gebiet Pielinen—Suojärvi	10	33	88	152	182	
	kasvu m ³ ha kohti — Zuwachs m ³ pro ha					
normaalikasvu — Normalzuwachs ...	1.7	5.4	5.9	5.5	3.9	3.1
Päijänteen—Kymin alue — Gebiet Päijänne—Kymi	0.82	3.52	4.28	3.14	2.12	1.34
Pielisen—Suojärven alue — Gebiet Pielinen—Suojärvi	1.18	2.65	3.26	3.59	2.78	2.29

Kuten näistä luvuista havaitaan, ovat mäntyvaltaisten metsien puuvarastot ja kasvu yleensä vain n. $\frac{2}{3}$ siitä mitä nämä metsät voisi-

vat tuottaa, jos ne olisivat luonnonvaraisia. Sama on asian laita myöskin kuusi- ja lehtipuuvaltaisiiin metsiin nähden. Eroitus olisi varmaan suurempi, jos vertailu kohdistettaisiin säännöllisesti hoidettuihin metsiin. Syynä tähän valtionmetsien heikkoon tilaan on lähinnä se, että menekkiolojen epäedullisuuden takia hakkauksissa ei ole voitu riittävässä määrässä ottaa huomioon metsänhoidollisia näkökohtia ja toiselta puolen se, että metsänhoidollisiin töihin ei aikaisempina aikoina myönnetty välttämättömiä käyttövaroja. Pohjois-Suomen valtionmetsiin nähden ei samanlaista vertailua kasvutaulujen puuttuessa ole esitettävissä, mutta hoitoalueiden talouskirjoissa olevat selvitykset vahvistavat edellä mainittua päätelmää Pohjois-Suomenkin valtionmetsiin nähden. Valtionmetsien kestävä tuoton turvaamiseksi on näin ollen välttämätöntä kiinnittää entistä suurempaa huomiota niihin toimenpiteisiin, jotka tarkoittavat puutuotannon kohottamista metsien hoitoa tehostamalla sekä metsäalaa laajentamalla. Valtionmetsien tuoton kohottaminen on välttämätöntä myöskin sen takia, että *kestävästi* voitaisiin järjestää työtä sille väestön osalle, joka on tottunut saamaan pääasiallisen toimeentulonsa valtionmetsien tarjoamasta ansiotyöstä ja siten lieventää niitä tuhoisia seurauksia, joita työttömyys aina tuo mukanaan.

METSÄNHOITOTYÖT.

Metsänhoidolliset työt ovat, kuten edellä on huomautettu, välttämättömiä valtionmetsien tuoton kohottamiseksi, mutta ne ovat välttämättömiä vieläpä valtionmetsien tuoton säilyttämiseksi nykyiselläänkin. Metsänhoitotöiden laatu ja määrä riippuu lähinnä hakkausten laadusta ja määrästä sekä metsien tilasta. Laadittaessa v. 1927 ohjelmaa valtion metsätalouden tehostamiseksi¹ on yksityiskohtaisesti tehty selkoa niiden metsänhoidollisten toimenpiteiden laadusta ja määrästä, jotka valtakunnan metsien arvioimistulosten perusteella

¹ O. J. LAKARI: Valtion metsätalouden tehostaminen, Silva Fennica 6. Helsinki 1927.

katsottiin välttämättömiksi. Tämän jälkeen ovat olosuhteet jossain määrin muuttuneet sikäli, että valtiovallan taholta on ruvettu kiinnittämään enemmän huomiota valtion metsätalouden kestäväisyyden turvaamiseen. Määrärahaa, joka vielä 1926 oli 2 milj. markkaa, on vuosi vuodelta lisätty, niin että v. 1933 oli käytettävänä 7 milj. markkaa. Suunniteltujen metsänhoidollisten töiden laatu ja laajuus sekä niiden suorittamiseen käytettyjen päivätöiden määrä piirikunnittain v. 1928—32 selviää seuraavasta taulukosta.

Metsänhoitotyöt valtionmetsissä v. 1928—32.
Waldarbeiten in den Staatswäldern 1928—32.

Vuosi Jahr	Hak- kausal- val- mistus	Kein- nol- linen uudis- tus	Taimiston perkaus ja nuorten metsien harvennus	Päivä- töiden luku	Anzahl der Tage- werke	Vuosi Jahr	Hak- kausal- val- mistus	Kein- nol- linen uudis- tus	Taimiston perkaus ja nuorten metsien harvennus	Päivä- töiden luku	Anzahl der Tage- werke
	<i>Bear- beitung der Hiebs- fläche</i>	<i>Künst- liche Verjün- gung</i>	<i>Durch- läuterung und Durch- forstung junger Wälder</i>				<i>Bear- beitung der Hiebs- fläche</i>	<i>Künst- liche Verjün- gung</i>	<i>Durch- läuterung und Durch- forstung junger Wälder</i>		
hehtaaria — Hektar					hehtaaria — Hektar						
Perä-Pohjolan piirikunta <i>Distrikt Perä-Pohjola</i>					Pohjanmaan piirikunta <i>Distrikt Pohjanmaa</i>						
1928	2 354	1 068	492	8 138	1928	3 339	2 041	631	23 465		
1929	3 316	425	1 001	11 198	1929	3 027	1 868	927	27 215		
1930	4 418	980	1 741	18 972	1930	4 186	1 901	1 844	32 339		
1931	7 842	727	5 089	31 954	1931	6 135	1 511	3 185	42 032		
1932	7 598	2 630	5 185	43 230	1932	5 417	2 657	3 515	50 354		
Länsi-Suomen piirikunta <i>Distrikt Länsi-Suomi</i>					Itä-Suomen piirikunta <i>Distrikt Itä-Suomi</i>						
1928	3 378	1 547	844	25 467	1928	8 515	1 931	1 180	61 987		
1929	3 283	1 527	2 138	28 929	1929	9 575	2 715	2 378	84 831		
1930	2 618	1 644	2 905	33 337	1930	12 030	4 619	5 200	107 261		
1931	3 215	1 198	7 470	49 188	1931	14 853	3 839	14 249	116 596		
1932	3 690	2 369	13 426	65 866	1932	16 370	4 699	18 221	113 605		

Tästä taulukosta käy selville, että metsänhoidollisten töiden määrät, kuten on odotettavissakin, ovat vuosi vuodelta lisääntyneet.

Viime vuosina ovat esim. Länsi-Suomen ja Itä-Suomen piirikuntien alueilla hakkausalan raivaustyöt käsittäneet yhtä suuria tai suurempia aloja kuin vuotuiset uudistushakkausalat. Tilastosta käy niinkään selville, että metsänhoidollisia töitä on tehty runsaimmin Itä-Suomen piirikunnan alueella. Huomioon ottaen metsien tuoton, hakkausten laadun ja määrän sekä puutavaran hintasuhteet ja metsien tilan eri piirikuntien alueilla tulisi metsänhoidollisiin töihin taloussuunnitelmien mukaista hakkausmäärää seuraten vuosittain käytettäväksi seuraavat päivätyömäärät:

Perä-Pohjolan piirikunnan alueella	98 000	päivätyötä
Pohjanmaan » »	110 000	»
Länsi-Suomen » »	104 000	»
Itä-Suomen » »	134 000	»

Tämän suunnitelman mukaan tulisivat siis työmäärät Perä-Pohjolan ja Pohjanmaan piirikuntien alueilla kohoamaan nykyisestäään lähes 2 1/2 kertaisiksi sekä Länsi-Suomen piirikunnan alueella n. 50 %:lla. Itä-Suomen piirikunnan alueella sen sijaan olisi metsänhoitotöiden määrän lisäys suunnitelmien mukaan n. 20 % nykyisestä.

Metsänhoidollisista töistä ovat metsänviljelykset suoritettavat veraten lyhyen ajan kuluessa kevätkesästä. Muut metsänhoidolliset työt sen sijaan voidaan sopivasti suorittaa pitkin kesäkautta aina syysmyöhään. Perä-Pohjolan ja Pohjanmaan piirikunnan alueella on metsänhoidollisten töiden suoritus aika tavallisesti kesäkuun alusta lokakuun loppuun, Länsi-Suomen ja Itä-Suomen piirikunnan alueella touko-kesäkuussa sekä syys-marraskuussa, siis molemmissa tapauksissa n. 5 kuukauden aikana.

SUONKUIVAUSTYÖT.

Valtionmetsien alasta on 41.4 % eli absoluuttisin luvuin n. 5.6 milj. hehtaaria suota, siis maata, jonka puun tuotto on joko hyvin pieni tai joka on kokonaan tuottamatonta, mutta josta iso osa voidaan

Soiden ala piirikunnittain. Fläche der Moore nach Distrikten.

Piirikunta Distrikt	Koko suo-ala Gesamte Moorfläche		Ojituskelpoisten soiden ala Fläche der entwässerungsfähigen Moore		Soista ojitettuina saatavat metsätyypit arviolta Durch Entwässerung aus den Mooren zu gewinnende Waldtypen					
	ha	% koko maa-alasta % der ganzen Bodenfläche	ha	% suo- alasta % der Moor- fläche	korvet. — Bruchmoore		rämeet — Reisermoore		nevat — Weissermoore	
					OMT und MT	VT	MT	VT	MT	VT
Perä-Pohjola ¹ I ...	505 900	44.7	202 400	40.0	38 051	2 429	2 631	128 929	607	29 753
Perä-Pohjola ² II ...	2 698 600	36.6	674 600	25.0	26 984	40 476	—	505 950	—	101 190
Pohjanmaa ³ I ...	541 200	58.1	216 500	40.0	40 702	2 598	4 546	147 004	866	20 784
Pohjanmaa ⁴ II ...	1 094 900	47.4	383 200	35.0	60 546	16 094	2 491	246 589	574	56 906
Länsi-Suomi	281 300	37.5	126 600	45.0	31 017	633	4 241	80 581	506	9 622
Itä-Suomi	502 000	46.0	251 000	50.0	86 093	1 757	15 060	135 540	753	11 797
Yhteensä	5 623 900	41.4	1 854 300	34.9	283 393	63 987	28 969	1 244 593	3 306	230 052

¹ P-P. I käsittää Kemin, Rovaniemen, Kemihäärän, Raudanjoen, Meltauksen, Ylitornion, Turtolan ja Kolarin hoitoalueet.

² P-P. II käsittää muun osan Perä-Pohjolan piirikuntaa.

³ P. I käsittää Perhon, Lestin, Kalajoen, Haapajärven, Haapaveden, Kestilän, Kajaanin, Sotkamon, Vaalan, Iin, Kuivaniemen ja Simon hoitoalueet.

⁴ P. II käsittää muun osan Pohjanmaan piirikuntaa.

ojituksen avulla muuttaa kunnollista metsää kasvavaksi maaksi. Soiden laajuus, ojituskelpoisuus sekä ojituksen kautta saatavien metsämaiden laatu selviää seuraavasta yhdistelmästä. Paremman yleiskatsauksen aikaansaamiseksi ovat valtionmetsät tässä samoin kuin muissa ojitustoimintaa koskevissa taulukoissa ryhmitetyt muutamisiin pääalueisiin, jotka ovat muodostetut eri seutujen yleistä työpalkkatasoa, soiden yleistä laatua, niiden ojituksen jälkeistä puun tuottokykyä ja mainituista seikoista sekä seudun puutavaran menekki-suhteista ja hinnoista riippuvaa ojituksen taloudellista tulosta silmällä pitäen. (Ks. taulukkoa siv. 9).

Suoritettujen metsätieteellisten tutkimusten perusteella on todettu että 90 % suoalasta on syntynyt metsämaan soistumisen kautta. Tätä metsämaan soistumista jatkuu edelleen valtavassa määrässä ja erikoisesti niillä seuduilla, missä valtion maat ovat runsaimmillaan. Vähentämällä puiden kautta tapahtuvaa veden haihduntaa lisäävät hakkuut osaltaan maan vettymistä ja siten edistäen soistumisprosessia. Lisääntynyt vettyneisyys omalta osaltaan vaikeuttaa uuden kasvun aikaansaamista. Tuottavan metsäalan lisääminen ja soistumisen vastustaminen ovatkin ne pääperusteet, jotka velvoittavat toimeenpanemaan ojituksia valtionmetsissä. Suonkuivaustyöt ovat näin ollen osittain verrattavia metsänhoitotöihin, osittain taas pääoman sijoitukseen. Edelliseen ryhmään kuuluvat kaikki ne suonkuivaustyöt, joiden tarkoituksena on soistuneiden metsänuudistus-alain ojitamalla saattaminen metsityskuntoon taikka kasvullisen metsämaan suojeleminen soistumiselta. Jälkimmäiseen ryhmään kuuluvat ne suonkuivaustyöt, joiden tarkoituksena on kehnokasvuisen tai metsää tuottamattoman suomaan muuttaminen kasvulliseksi metsämaaksi. Suonkuivaustöitä on valtionmetsissä vasta 1928 ryhdytty suuremmissa mittakaavassa suorittamaan. V. 1928—32 suonkuivaustöihin käytettyjen päivätöiden luku sekä työn tulokset selviävät seuraavasta yhdistelmästä.

Kuten taulukosta havaitaan, on tähänastinen toiminta pääasiassa kohdistunut Länsi-Suomen piirikunnan valtionmetsiin lähinnä siitä syystä, että tällä alueella menekki-suhteet ja puutavaran hinnat ovat

) 584 (

Suonkuivaustyöt valtionmetsissä v. 1928—32. — Moorentwässerungsarbeiten in den Staatswäldern 1928—32.

Vuosi Jahr	Kuivaettu ala ha Entwässerte Fläche ha	Kaivettu ojaa j.m. Gräben l. M.	Perattu puroa j.m. Gereinigte Bäche l. M.	Puhdistet- tu ojaa j.m. Gesäuberte Gräben l. M.	Päivätöi- den luku Anzahl der Tagewerke	Vuosi Jahr	Kuivaettu ala ha Entwässerte Fläche ha	Kaivettu ojaa j.m. Gräben l. M.	Perattu puroa j.m. Gereinigte Bäche l. M.	Puhdistet- tu ojaa j.m. Gesäuberte Gräben l. M.	Päivätöi- den luku Anzahl der Tagewerke
Pohjanmaan piirikunta — Distrikt Pohjanmaa											
1928	423	11 566	12 707	3 170	1 900	1928	2 942	199 675	30 386	54 468	22 774
1929	473	27 284	18 056	6 870	2 001	1929	3 838	258 684	44 001	35 405	28 297
1930	774	45 235	32 138	2 060	5 924	1930	3 453	262 978	30 817	33 810	33 716
1931	1 119	101 393	12 467	15 689	13 505	1931	3 817	331 199	72 422	25 276	49 602
1932	2 833	272 983	43 100	5 408	34 058	1932	3 542	395 753	71 854	25 107	68 684
Länsi-Suomen piirikunta — Distrikt Perä-Pohjola											
1928	3 290	250 534	29 713	88 721	33 582	Itä-Suomen piirikunta — Distrikt Itä-Suomi.					
1929	3 854	291 727	49 055	86 470	38 259	1928	2 807	90 435	93 219	33 831	21 267
1930	4 548	425 574	35 263	114 478	55 756	1929	3 098	111 348	103 219	33 906	24 179
1931	5 709	618 516	39 657	78 170	84 924	1930	2 774	136 407	92 678	25 676	30 353
1932	6 699	1 050 247	52 824	201 763	135 843	1931	4 797	295 424	207 407	60 080	72 945
						1932	4 339	353 609	205 870	182 542	83 682

) 585 (

olleet parhaimmat, ojituskelpoisten soiden määrä suhteellisen suuri ja työn toteuttamismahdollisuudet suotuisimmat. Taulukosta käy kuitenkin selville, että varsinkin viime vuosina suonkuivaustöitä on pyritty mahdollisuuden mukaan järjestämään myöskin muihin valtionmetsiin, vieläpä Perä-Pohjolan kaukaisempiinkin seutuihin sikäli kuin ne ovat näyttäneet välttämättömiltä tai taloudellisesti kannattavilta.

Huomioon ottaen soiden ojituskelpoisuus, tähän astiset työtulokset sekä valtionmetsien laajuus on tehty laskelma valtionmetsien ojituskelpoisten soiden kuivattamiseen tarvittavista työmääristä. Tällöin on kuitenkin huomattava, että ojituskelpoisuuden raja varsin ratkaisevasti riippuu puutavaran hinnoista ja että ojitustöitä toimeenpantaessa ei kaavamaisesti voida ojitaa yksinomaan parhaita ojituskelpoisia soita, vaan olosuhteiden mukaan joutuu ojituksen alaiseksi myöskin kehnompia soita, kaikki nämä seikkoja, jotka vaikeuttavat luotettavan laskelman tekemistä. Kun lisäksi työmäärien arviot perustuvat kokemuksesta saatuihin keskilukuihin, niin lienee selvää, että arvio on ainoastaan likimääräinen, tarkoilta näyttävistä laskelmista huolimatta. (Ks. taulukkoa siv. 13).

Laskelman mukaan lisääntyisi päivätöiden määrä Perä-Pohjolan piirikunnan alueella nykyisestäään n. nelinkertaiseksi. Pohjanmaan piirikunnan alueella lähes 2½ kertaiseksi ja Itä-Suomen piirikunnan alueella lähes 50 %. Länsi-Suomen piirikunnan alueella, jossa ojitustöitä on kauimmin tehty, supistuisivat suonkuivaustyöt entisestään. Suonkuivaustöiden työmääriä arvioitaessa on kuitenkin huomattava, että ojitusten kunnossapito kysyy jatkuvasti työtä. Tuntuvin on tämä luonnollisesti Länsi-Suomen piirikunnan alueella, jossa ojitukset ovat vanhimmat, ja jossa myöskin täydennysojituksia enimmänsä kavaataan. Toiselta puolen on vähennyksenä huomattava viljelykseen luovutettavien aikaisemmin ojitettujen soiden ala. Näitä seikkoja silmillä pitäen on suonkuivaustöihin vuosittain tarvittava työmäärä eri piirikuntien alueilla arvioitu seuraavaksi (ks. asetelmaa siv. 14):

) 586 (

Summittainen laskelma valtionmetsien ojitustöihin vuosittain tarvittavista päivätöistä
Summarische Berechnung der jährlich für die Grabenarbeiten in den Staatswäldern erforderlichen Tageverke.

Piirikunta Distrikt	Koko suoala ha Gesamte Moorfläche ha	Ojituskelpoisten soiden ala		Ojittettu 1932 lop- puun ha Bis Ende 1932 mit Gräben ver- sehen ha	Ojittettava suoala ha Noch mit Gräben zu versiehende Moorfläche ha	Ojitus- aika v. Dauer der Grabenar- beiten Jahre zu versehen	Vuosittain ojitettava ha Jährlich mit Gräben zu versehen ha	Ojituksen käytettävä päivätöitä		Piirikun- nittain Distrikt- weise
		% suo- alasta % der Moor- fläche	ha					ha:lta pro ha	Yhteensä Summa	
Perä-Pohjola ¹ I...	505 900	40.0	202 400	5 400	197 000	50	3 940	14	55 160	149 464
Perä-Pohjola ² II.	2 698 600	25.0	674 600	950	673 650	100	6 736	14	94 304	
Pohjanmaa ³ I ...	541 200	40.0	216 500	24 550	191 950	40	4 799	16	76 784	157 408
Pohjanmaa ⁴ II ...	1 094 900	35.0	383 200	5 260	377 940	75	5 039	16	80 624	
Länsi-Suomi	281 300	45.0	126 600	60 410	66 190	15	4 413	16	70 608	117 216
Itä-Suomi	502 000	50.0	251 000	31 220	219 780	30	7 326	16	117 216	
Yhteensä	5 623 900	34.9	1 854 300	127 790	1 726 510					494 696

) 587 (

¹ P.-P. I käsittää Kemin, Rovaniemen, Kemihäärän, Raudanjoen, Meltauksen, Ylitornion, Turtolan ja Kolarin hoitoalueet.

² P.-P. II käsittää muun osan Perä-Pohjolan piirikuntaa.

³ P. I käsittää Perhon, Lestin, Kalajoen, Haapajärven, Haapaveden, Kestilän, Kajaanan, Sotkamon, Vaalan, Iin Kuivaniemen ja Simon hoitoalueet.

⁴ P. II käsittää muun osan Pohjanmaan piirikuntaa.

Perä-Pohjolan piirikunnan alue	154 544	päivätyötä,
Pohjanmaan » »	181 256	»
Länsi-Suomen » »	118 936	»
Itä-Suomen » »	142 192	»

Yhteensä 596 928 päivätyötä.

Suonkuivaustöiden suoritus aika on Perä-Pohjolan piirikunnan alueella keskimäärin heinäkuun alusta lokakuun loppuun tai marraskuun puoliväliin, siis n. 4 1/2 kuukautta. Pohjanmaan piirikunnan alueella kesäkuun puolivälistä marraskuun loppuun, siis n. 5 1/2 kuukautta, Länsi-Suomen piirikunnan alueella kesäkuun alusta joulukuun puoliväliin, siis 6 1/2 kuukautta ja Itä-Suomen piirikunnan alueella suunnilleen samoin.

PUUTAVARAN HAKKAUS JA KULJETUS.

Edellä on huomautettu, että metsänhoitotyöt ja suonkuivaustyöt riippuvat hakkauksien laadusta ja määrästä. Huomioon ottaen valtionmetsien kasvu, metsien ikäluokkajakaantuminen, niiden tila ja menekkimahdollisuudet on valtionmetsien hakkausmäärä taloussuunnitelmien ja valtakunnan metsien arvioimistulosten perusteella arvioitu 5.48 milj. kuutiometriksi, siis huomattavasti alhaisemmaksi kuin valtionmetsien kasvu (9.5 milj. m³). Valtionmetsien hakkausmäärän arviota on näin ollen pidettävä varovaisena. Hakkausmäärän suuruutta arvioitaessa on kuitenkin huomattava, että valtionmetsiin sisältyy huomattavat määrät sellaisia alueita, joista ei ole sanottavaa menekkiä, kuten Jäämereen ja Vienanmereen laskevien vesistöjen alueet. Pohjois-Suomessa, jossa valtionmetsien pääosa sijaitsee, on laajoja koivikoita, joilla ei ole juuri mitään menekkiä, ja laajoja kehnokasvuisia metsämaita on käsiteltävä varovaisesti suojametsien tapaan. Menekkiolojen epäedullisuuden ja hakkuussa kertyvän puutavaramäärän pienuuden takia hakkauksia ei aina voida sijoittaa siten kuin metsien tila edellyttäisi. Kaikki nämä vaikuttavat siihen, että vuotuisen hakkausmäärän täytyykin olla metsien kasvua pie-

Puutavaran hakkuu ja kuljetus sekä hakkuuvalvonta. — Holzhebe und -transport und Hiebsaufsicht.
(Hakkuu ja veto, uitto, muu puutavaran kuljetus). — (Hieb und Abfuhr, Flößen, sonstiger Holztransport).

	Hakkuu ja kuljetus — Hieb und Transport						Hakkuuvalvonta — Hiebsaufsicht					
	Perä-Pohjola		Pohjanmaa		Länsi-Suomi		Itä-Suomi		Perä-Pohjola	Pohjanmaa	Länsi-Suomi	Itä-Suomi
	työn- tekijän Arbeiter	hevosten Pferde	työn- tekijän Arbeiter	hevosten Pferde	työn- tekijän Arbeiter	hevosten Pferde	työn- tekijän Arbeiter	hevosten Pferde	työn- tekijän Arbeiter	hevosten Pferde	työntekijän päivätyöiden luku Anzahl der Tagewerke der Arbeiter	
	työpäivien luku — Anzahl der Tagewerke											
1928	540 176	113 840	321 153	78 056	315 276	73 478	410 320	109 295	11 362	11 572	3 527	18 083
1939	571 310	85 896	383 116	60 320	324 240	73 262	420 956	82 422	9 629	10 041	4 921	18 791
1930	640 979	139 776	444 382	87 257	282 767	55 934	426 163	94 760	8 561	10 680	2 901	19 962
1931	475 159	127 644	404 554	91 997	286 005	104 683	363 591	91 890	12 518	9 142	2 884	18 826
1922	393 134	98 973	598 183	104 639	393 677	96 542	728 782	132 274	14 471	7 503	5 067	18 488

nemmän. Kun lisäksi metsien puuvarasto jokaisessa ikäluokassa on pienempi kuin luonnonvaraisessa metsässä, niin on metsien tilan parantamiseksi ja metsiköiden täystiheiksi saattamista varten välttämätöntä, että osa kasvusta jää puuvarastoa kartuttamaan. Edellä mainittua vuosihakkausmäärää on suurin piirtein seurattu, vaikka siinä vuosien kuluessa onkin poikkeavaisuuksia. Toiselta puolen on varmaa, että valtionmetsien hakkausmääriä voidaan tuntuvasti korottaa sitä mukaa kuin metsät saadaan kuntoon sekä pienen mänty- ja lehtipuutavaran menekki paremmaksi.

Puutavaran hakkuu ja kuljetus muodostaa pääosan valtionmetsien työtarjonnasta. Metsähallinnon toimesta suoritettua puutavaran hakkuussa ja kuljetuksessa (vedätys, uitto ja muu kuljetus) v. 1928—33 käytettyjen päivätöiden luku käy selville seuraavasta yhdistelmästä, johon on merkitty myöskin hakkuuvalvontaan käytettyjen päivätöiden luku erikseen. (Ks. taulukkoa s. 15.)

Kuten edellä olevasta yhdistelmästä havaitaan on metsähallinnon suorittamissa puutavaran hakkaus- ja kuljetustöissä käytettyjen päivätöiden lukumäärä mainittuna 5-vuotiskautena melkoisesti kohonnut, lukuun ottamatta Perä-Pohjolan piirikunnan aluetta, jossa Veitsiluodon teollisuuslaitosten muodostaminen osakeyhtiöksi on aiheuttanut metsähallinnon hakkuissa vastaavan päivätöiden vähennyksen. Tämä tilasto ei kuitenkaan anna oikeaa käsitystä puutavaran hakkuu- ja kuljetustöihin todellisuudessa käytettyjen päivätöiden määrästä, koska niihin ei sisälly niitä päivätöitä, jotka on tarvittu pystyyn myytyjen puiden hakkaamiseen ja kuljetukseen, eikä myöskään niitä päivätöitä, jotka on tarvittu metsähallinnon toimesta luovutuspaikalle hankitun puutavaran edelleen kuljetusta varten merenrantaan tai teollisuuslaitokselle. Edes yleispiirteisen kuvan saamiseksi valtionmetsistä hakatun puutavaran valmistamiseen ja kuljetukseen tarvitusta työmäärästä on arvioitu valtionmetsistä v. 1931 ja 1932 luovutetun puutavaramäärän hakkuu- ja kuljetuskustannukset merenrantaan tai jalostuslaitokseen piirikunnittain. Muuntamalla näin saadun summan keskipäiväpalkan mukaan päivätöiksi on arvioitu erilaisen puutavaran hakkuuseen ja kuljetukseen tarvittujen päivätöiden määrä.

Näitä keskilukuja käyttäen on valtionmetsien arvioidun vuosihakkausmäärän perusteella laskettu valtionmetsien vuotuinen työtarjonta puutavaran hakkuu- ja kuljetustöissä. Tällöin on kuitenkin edellytetty, että hakkuussa kertyvälle kaikenlaatuiselle puutavaralle saadaan riittävä menekki. Huomattava on niin ikään, että osa työtarjonnasta on hevosten päivätöitä, jotka tässä laskelmassa on rinnastettu miespäivätöihin.

Puutavaraalaatu <i>Holzwarenart</i>	Perä-Pohjola	Pohjanmaa	Länsi-Suomi	Itä-Suomi	Yhteensä <i>Summa</i>
	päivätöiden luku — <i>Anzahl der Tagewerke</i>				
Sahapuut ym. niihin verrattavat — <i>Sägestämme u. ähnliches</i> .	1 062 990	1 102 530	553 424	1 101 211	3 820 155
Pinotavara — <i>Schichtholz</i>	1 642 100	1 397 052	669 470	1 407 897	5 116 519
Yhteensä — <i>Insgesamt</i>	2 705 090	2 499 582	1 222 894	2 509 108	8 936 674
Tästä määrästä on: — <i>Hiervon:</i>					
Miespäivätöitä — <i>Tagewerke der Arbeiter</i> ...	2 229 756	2 055 548	1 005 094	2 063 603	7 354 001
Hevosten päivätöitä — <i>Tagewerke der Pferde</i>	475 334	444 034	217 800	445 505	1 582 673

Tehdyt laskelmat osoittavat siis, että valtionmetsien hakkauksissa ja puutavaran kuljetuksessa vuosittain tarvitaan lähes 9 milj. päivätyötä, josta hevospäivätöitä n. 1.6 milj. ja miespäivätöitä 7.3 milj. Siinä tapauksessa, että valtionmetsien hakkaukset ja puutavaran kuljetus voitaisiin suorittaa ympäri vuoden (300 päivää), voisivat valtionmetsien hakkaus- ja puutavaran kuljetustyöt tarjota ansiota 24 500 työmiehelle ja 5 300 hevoselle. Näin ei kuitenkaan ole asian laita. Päinvastoin on suurin osa puutavaran hakkaus- ja kuljetustöistä sidottu määrättyyn vuodenaikaan. Niinpä on sahapuiden hakkaus suoritettava niiden vedätyksen yhteydessä talvikuukausina, pinotavaran hakkaukset mieluummin syksyllä ja keväällä sekä pinotavaran vedätys ainakin pääosalta talvikuukausina. Puutavaran uitto,

joka käsittää pääosan puutavaran kuljetuksesta, on taas suoritettava latvaväylissä keväällä ja pääväylissä kesäkauden kuluessa. Puutavaran hakkuun ja kuljetuksen sesonkiluonne aiheuttaa näin ollen sen, että varsinaisena työaikana etenkin parina kolmena talvikuukautena tarvitaan työvoimaa sitä enemmän ja että joinakin kuukausina kevättalvella ja kesällä hakkuu- ja vedätystyöt ovat varsin vähissä. Esitetystä käy kuitenkin selville, että pinotavaran hakkuiden avulla voidaan näiden töiden sesonkiluonnetta huomattavasti tasoittaa.

LEIMAAMINEN JA MERKITSEMINEN.

Poistettavien puiden leimaamiseen ja merkitsemiseen käytettävien päivätöiden määrä riippuu luonnollisesti hakkausmäärän suuruudesta, mutta myöskin leimattavien puiden laadusta. Kuta enemmän hakkausmäärään sisältyy pientä puutavaraa, sitä suuremmaksi käy leimattavien puiden lukumäärä. Viimeisinä vuosina puiden leimaamiseen ja merkitsemiseen käytettyjen päivätöiden määrä selviää seuraavasta yhdistelmästä. Vertailun vuoksi on siihen merkitty myöskin niiden päivätöiden määrä, jotka vastaisuudessa pääasiallisesti lisääntyvän pinopuutavaran hakkuun johdosta tarvittaisiin taloussuunnitelmissa edellytetyjen hakkausmäärien leimaamiseen ja merkitsemiseen.

Vuosi Jahr	Perä-Pohjola	Pohjanmaa	Länsi-Suomi	Itä-Suomi
	päivätöiden lukumäärä — Anzahl der Tagewerke			
1928	14 294	13 539	4 192	23 818
1929	26 325	15 049	6 315	27 750
1930	18 461	15 627	5 958	24 950
1931	15 583	12 001	4 745	21 983
1932	24 600	15 469	6 392	21 752
Vastaisuudessa In Zukunft	26 000	24 000	12 000	25 000

) 592 (

Kuten tästä yhdistelmästä havaitaan tulisi leimaustyöpäivien lisäys olemaan tuntuvin Perä-Pohjolan ja Pohjanmaan piirikunnan alueilla, joista tähän mennessä pienen puun menekki on ollut rajoitetumpaa. Sama koskee osittain myöskin Länsi-Suomen piirikuntaa, kun taas Itä-Suomen piirikunnan alueella puiden leimaamiseen ja merkitsemiseen tarvittavien päivätöiden luku pysyisi kutakuinkin nykyisellään. Suotuisimmat leimausajat metsien hoidon ja työsaavutusten kannalta ovat kesäkuu—syyskuu, vaikka erikoistapauksissa leimauksia täytyy suorittaa hyvinkin myöhään syksyllä.

UITTOVÄYLÄ- JA TIETYÖT.

Maassa, jossa puutavaran kaukokuljetus yleensä tapahtuu vesitse, on uittoväylien merkitys erinomaisen suuri. Pääuittoväylät ovatkin jo aikaisemmin kunnostetut ja tärkeimmät sivuväylät niinkään joko valtion tai yksityisten toimesta. Sen sijaan ovat latvavedet, joiden alueilla valtion maat yleensä sijaitsevat, jääneet kunnostamatta. Näiden latvavesien lauttauskelpoiseen kuntoon saattaminen on näin ollen valtion metsätalouden menekkiolojen kehittämisen kannalta erinomaisen tärkeää. Tosin on myönnettävä, että viimeisen vuosikymmenen kuluessa ja varsinkin viimeisinä vuosina valtionmailla olevia latvavesiä on metsähallinnon toimesta kunnostettu, mutta edelleenkin olisi lauttausväylien kunnostamistöitä valtionmailla jatkettava.

Metsätieverkostolla ei tosin Suomessa ole samaa merkitystä kuin niissä maissa, joissa puut talven lumettomuuden tai vähälumisyyden vuoksi ovat vedettävät rattailla. Ilmeistä on kuitenkin, että suunnilleen tyydyttävä tieverkosto — osittain auto- ja ratasteitä, osittain porrastettuja polkuteitä — on välttämätön valtion metsätalouden kehittämisen kannalta. Tämä on sitäkin tärkeämpää, kun soiden tehdessä 41 % koko pinta-alasta ne varsin tuntuvasa määrässä vaikeutavat yhdysliikennettä valtionmailla. Hyvä tieverkosto ei ole tarpeellinen ainoastaan asutuksen kannalta, johon päähuomio usein kiinnitetään, vaan ennen kaikkea metsätaloudellisten töiden johdon ja

) 593 (

38

Uittoväylä- ja tietyt. — Triftstrassen- und Wegarbeiten.

V u o s i J a h r	Perä-Pohjola		Pohjanmaa		Länsi-Suomi		Itä-Suomi		Yhteensä Summa	
	Työpäivien luku Anzahl der Tagewerke		Työpäivien luku Anzahl der Tagewerke		Työpäivien luku Anzahl der Tagewerke		Työpäivien luku Anzahl der Tagewerke		Työpäivien luku Anzahl der Tagewerke	
	uittoväylä- töissä Trift- strassen- arbeiten	tietöissä Weg- arbeiten	uittoväylä- töissä Trift- strassen- arbeiten	tietöissä Weg- arbeiten	uittoväylä- töissä Trift- strassen- arbeiten	tietöissä Weg- arbeiten	uittoväylä- töissä Trift- strassen- arbeiten	tietöissä Weg- arbeiten	uittoväylä- töissä Trift- strassen- arbeiten	tietöissä Weg- arbeiten
1928	7 057	460	4 224	1 859	652	3 021	18 887	12 006	30 820	17 346
1929	9 936	196	3 851	2 831	1 607	4 680	15 173	13 079	30 567	20 786
1930	13 911	1 290	3 952	3 980	1 481	4 842	15 477	17 267	34 821	27 379
1931	13 417	2 104	7 253	8 570	294	8 833	324	23 951	21 288	43 458
1932	9 047	6 969	9 304	5 144	12 896	2 613	2 835	45 622	34 082	60 348
Vastaisuudessa In Zukunft	10 000	20 000	8 000	20 000	5 000	15 000	10 000	46 000	33 000	101 000

) 594 (

valvonnan, kulojen sammutuksen, työväen ja työvälineiden kuljetuksen, ruokatarpeiden ja rehujen kuljetuksen kannalta, jota paitsi myöskin menekki-suhteiden tehostamisen kannalta on tärkeää päästä metsissä helposti liikkumaan.

Vuodesta 1928 alkaen on uittoväylä- ja tietöihin käytetty piirikunnittain seuraavat päivätyömäärät. Taulukon loppuun on merkitty myöskin ne päivätyömäärät, jotka tarvitaan lähimpien vuosien kuluessa suunniteltujen uittoväylä- ja tietöiden suorittamiseen. (Ks. taulukkoa siv. 20).

Kuten tästä taulukosta havaitaan tarvittaisiin uittoväylien kunnostamiseen lähivuosina suunnilleen samat työmäärät kuin viimeisinä vuosinakin. Sen sijaan olisi tietöitä nykyisestään huomattavasti lisättävä. Uittoväylien kunnostamiseen on edullisin aika kesäkuun puolivälistä syyskuun puoliväliin, jolloin vesi on lämpimintä ja vedenkorkeussuhteet töiden suorittamiseen edullisimmat. Tietöiden suorittamisessa on niinkään kesäkausi sopivin työaika teiden pohjaamiseen, Perä-Pohjolan ja Pohjanmaan piirikunnan alueilla kesäkuun puolivälistä syyskuun puoliväliin sekä Länsi-Suomen ja Itä-Suomen piirikunnan alueilla lokakuun puoliväliin. Sorastamistyö sen sijaan on useimmissa tapauksissa edullisinta suorittaa talvisaikaan, Pohjois-Suomessa joulukuun puolivälistä huhtikuun puoliväliin sekä Etelä- ja Keski-Suomessa tammi—maaliskuun kuluessa.

RAKENNUS-, ARVIOIMIS- YM. TYÖT.

Edellä mainittujen töiden rinnalla on metsähallinnon muiden töiden, kuten rakennus-, arvioimis- ym. töiden työtärjonta varsin vähäinen. Niiden määrä vuosina 1928—32 selviää seuraavasta yhdistelmästä, johon myöskin on merkitty näiden töiden vastainen työtärjonta mainittujen viiden vuoden keskiarvona.

Yhdistelmässä havaitut poikkeavaisuudet aiheutuvat lähinnä tilapäisistä rakennustöistä. Tähän ryhmään kuuluvat työt suoritetaan edullisimmin touko—lokakuun kuluessa.

) 595 (

Rakennustyöt, arvioimistyöt ym. työt
Bau-, Einrichtungs- und andere Arbeiten

Vuosi Jahr	Perä-Pohjola	Pohjanmaa	Länsi-Suomi	Itä-Suomi
	työpäivien luku— Anzahl der Tagewerke			
1928	10 098	5 851	6 883	14 789
1929	12 104	7 047	4 133	12 989
1930	18 716	23 006	7 554	9 844
1931	9 158	5 526	4 771	8 723
1932	16 776	3 749	5 148	9 806
Vastaisuudessa In Zukunft	13 370	9 036	5 698	11 230

KATSAUS VALTIONMETSIIEN TYÖTARJONTA-
MAHDOLLISUUKSIIN.

Työmäärät.

Yhdistäen erilaatuisten töiden kohdalla esitetyt arviot valtionmetsien työtärjonnasta, saadaan yleispiirteinen katsaus valtionmetsien todennäköiseen työtärjontaan seuraavien vuosien kuluessa. Suunnitelma on tehty sillä edellytyksellä, että hakkaukset voidaan suorittaa taloussuunnitelmien mukaisesti ja että metsänhoito- ja suonkui-vaustyöt ym. toimenpiteet, jotka ovat välttämättömiä valtion metsätalouden kestäväisyyden turvaamiseksi ja tuoton kohottamiseksi, suoritetaan säännöllisesti.

Arviolaskelman mukaan nousisi valtionmetsien työtärjonta n 8.65 milj. miespäivätyöhön ja 1.6 milj. hevosen päivätyöhön. Yhdistelmästä käy vielä selville, että suurin osa tästä työmäärästä n. 85 % johtuu metsien hakkuusta ja niissä kertyvän puutavaran kuljetuksesta merenrantaan tai teollisuuskeskuksiin. Valtionmetsien työtärjonnan vastainen järjestely riippuu siis ratkaisevasti siitä, missä määrin jatkuvasti voidaan saada kaupaksi hakkuussa kertyvä kaikenlaatuinen puutavara. Vielä tätä nykyä on nim. pienen mänty- ja lehtipuutavaran menekki varsinkin Pohjois-Suomen metsistä rajoi-

) 596 (

Valtionmetsien työtärjonta työlaaduttain. — Arbeitsangebot in den Staatswäldern nach der Arbeitsart.

	Perä-Pohjola		Pohjanmaa		Länsi-Suomi		Itä-Suomi		Yhteensä Summa	
	Hevosten Pferde	Mies- Männer	Hevosten Pferde	Mies- Männer	Hevosten Pferde	Mies- Männer	Hevosten Pferde	Mies- Männer	Hevosten Pferde	Mies- Männer
Metsänhoitotyöt — Wald- bauliche Arbeiten	98 000		110 000	104 000	104 000	134 000	446 000			
Suonkui-vaustyöt — Moor- entwässerung	154 544		181 256	118 936	118 936	142 192	596 928			
Puutavaran hakkuu ja kul- jetus — Abtrieb u. Abfuhr	475 334	2 229 756	444 034	2 055 548	217 800	1 005 094	445 505	2 063 603	1 582 673	7 354 001
Leimaaminen ja merkitse- minen — Auszeichnen	26 000		24 000	12 000	12 000	25 000	87 000			
Uittoväylätyöt — Trift- strassenarbeiten	10 000		8 000	5 000	5 000	10 000	33 000			
Tietyt — Wegarbeiten	2 400		17 600	13 200	13 200	40 480	88 880			
Rakennus-, arvioimis- ym. työt — Bau-, Einrich- tungsarb. u. dgl. m.	13 370		9 036	5 698	5 698	11 230	39 334			
Yhteensä — Ingesamt	477 734	2 549 270	446 434	2 405 440	219 600	1 263 928	451 025	2 426 505	1 594 793	8 645 143
Päivätoita metsätalouteen kuuluvan kasvullisen metsämaan ha kohti — Tagewerke pro ha produk- tiver Waldboden	3 027 004		2 851 874	1 483 528	1 483 528	2 877 530	10 239 936			
Koko maa-alan ha kohti — Pro ha ganzes Landareal	0.85		1.77	4.15	4.15	4.71	1.67			
Hakk. määrän m ³ — Pro m ³ des Hiebssatzes	0.36		0.89	2.45	2.45	2.72	0.77			
	1.67		1.93	1.98	1.98	2.00	1.87			

tettu. Yhdistelmästä havaitaan lisäksi, että päivätöiden määrät kasvullisen metsämaan ha kohti ja koko pinta-alan hehtaaria kohti ovat pienimmät Perä-Pohjolan ja Pohjanmaan piirikunnissa, koska hakkausmäärätkin siellä metsämaiden huonomman laadun takia ovat hehtaaria kohti paljoka alhaisemmat kuin eteläisemmissä piirikunnissa. Sen sijaan vaihtelee työtarjoanta hakkausmäärän kuutiometriä kohti eri piirikuntien alueilla paljoka vähemmän.

Menekkiolojen aiheuttamat paikalliset rajoitukset.

Edellä on jo huomautettu menekki-suhteiden erilaisuudesta Pohjois- ja Etelä-Suomen piirikuntien alueilla, mutta samankin piirikunnan alueella vaihtelevat menekkiolot huomattavasti. Niinpä ovat esim. Petsamon, Inarin ja Utsjoen metsät siinä asemassa, että niissä vain vähässä määrin ja joinakin vuosina on voitu hakkauksia ja niistä johtuvia muita metsätaloudellisia töitä järjestää. Sama on asian laita niihin Kuolajärven ja Kuusamon metsiin nähden, joista puutavara on kuljetettava Vienanmereen. Tällaisilla seuduilla tuottaa työtarjoanan järjestely harvalukuisellekin paikalliselle väestölle vaikeuksia, kun taas sellaisilla seuduilla, joissa menekkiolot ovat suotuisat, kuten Pohjois-Suomen suurten jokien alueilla, työtarjoanta aika ajoin on niin runsasta, että paikallinen työvoima ei riitä. Töiden määräraikaista suorittamista varten on tällöin suuremmassa tai pienemmässä määrässä turvaututtava kiertävään työvoimaan, siitä aiheutuvine monine haitallisine seurauksineen.

Työn laadun aiheuttamat rajoitukset aikaan nähden.

Esitetystä katsauksesta havaitaan, että valtionmetsien työtarjoanta on niin suuri, että siitä riittäisi työtä keskimäärin 28 800 työmiehelle sekä n. 5 300 hevoselle v u o d e n y m p ä r i (300 työpäivää), jos tämä työmäärä voitaisiin käyttää säännöllisesti ja työtarjoon mukaan kautta maan. Näin ei kuitenkaan ole asian laita. Edellä huomautettiin jo niistä rajoituksista, joita menekkiolojen erilaisuus

maan eri osissa asettaa tälle järjestelylle. Vielä suuremmat ovat rajoitukset aikaan nähden.

Aikaisemmin on jo huomautettu, että valtionmetsien työtarjoanan painopiste on metsän hakkuilla ja niissä kertyvän puutavaran kuljetuksella, mitkä työt ovat aikaan nähden kutakuinkin tarkoin sidotut — puutavaran vedätykset ja sahapuiden hakkaukset talvikausiin, pinotavaran hakkaukset kevät- ja syyskausiin sekä uitot pääasiassa touko- ja kesäkuuhun. Kun useimmat muut valtionmetsien työt edullisimmin voidaan suorittaa kesäkauden aikana siihen asti kuin lumet tulevat, kuten aikaisemmin esitetystä katsauksesta eri työlaatuojen kohdalla on huomautettu, niin jää näin ollen varsinaisesti pari kevätkuukautta, maaliskuu- ja huhtikuu, ainakin osittain sellaiseksi ajankohdaksi, jolloin valtionmetsien työtarjoanta on heikko. Sama on asian laita myöskin kesäkuukausiin nähden, jolloin pinotavaran hakkuu on vähissä, koska metsätalouden muut työt, lähinnä metsänhoito- ja suonkuivaustyöt, joita yleensä suoritetaan kesäkuukausina, ovat vähäiset puutavaran hakkuun ja kuljetuksen työtarjoantaan verrattuna.

Mahdollisuudet työtarjoannan sesonkivaihteluiden tasoittamiseksi.

Valtionmetsien talouden kannalta olisi epäilemättä päämääränä se, että työtarjoanta voitaisiin järjestää säännölliseksi ympäri vuoden sille väestön osalle, joka asuu valtionmetsissä tai niiden läheisyydessä, ja joka on tottunut hankkimaan perheensä elatuksen valtionmetsien tarjoamalla ansiotyöllä. Kokemus on nim. osoittanut, että pienempikin säännöllinen vuositulo on työntekijän kannalta parempi kuin suuret tilapäistulot, jotka useimmiten yhtä helposti hupenevat. Halvat työkustannukset taas tekevät mahdolliseksi hankinta-alueen laajentamisen ja sitä mukaa luovat uusia taloudellisesti kannattavia työmahdollisuuksia. Kuten edellä on huomautettu, ei tämän päämäärän saavuttaminen ole hevin toteutettavissa. Kuitenkin on eräitä seikkoja, joiden avulla tätä epäsuhdetta voitaisiin jossain määrin lieventää.

Ensimmäisenä tulee tällöin kysymykseen valtionmetsien työtarjonnan järjestely niin, että ne työt, jotka eivät ole ehdottomasti määrättyinä vuoden aikana suoritettavia, järjestetään sellaisina aikoina tehtäviksi, jolloin muita töitä ei ole. Ennen kaikkea koskee tämä pinotavaran hakkuun järjestämistä kevääksi ja syksyksi, eräiden metsänhoitotöiden (hakkausalan raivausten ja harvennushakkausten) siirtämistä syksyyn, suonkuivaustöiden järjestämistä syksyyn. Kaikki tämä kysyy työn johdolta paitsi hyvää tahtoa, myöskin huolellista harkintaa, koska ensimmäisenä edellytyksenä valtionmetsien työtarjonnassa täytyy olla se, että työt ovat tarpeellisia ja että ne ovat taloudellisesti järjestetyt.

Valtionmetsien työtarjonnan sesonkiluonnetta tasoittavat kesäiseen aikaan maataloustyöt sikäli kuin maatalous on edes jossain määrin kehittynyt. Maataloustyöhän ovat myöskin sesonkiluontoisia, vaikka päinvastaisessa merkityksessä kuin metsätyöt. Maataloudessa on kiireellisin työaika kesällä, jolloin metsätyöt ovat pienimmillään. Maa- ja metsätaloustöiden tarkoituksenmukainen järjestely molempien taloudenhaarain eduksi onkin todettavissa mm. Länsi-Suomen piirikunnan alueella niissä kunnissa, joissa virkatalometsät sijaitsevat. Aivan toinen on asianlaita niillä seuduilla, joissa varsinaiset valtionmetsät sijaitsevat. Maatalous on siellä yleensä heikkoa ja maatalouden työtarjonta siitä syystä vähäistä. Tämä pitää paikkansa suurelta osalta vanhoihin perintötaloihin, mutta varsinkin vanhoihin kruununmetsätorppiin nähden ja luonnollisesti vielä suuremmissa määrässä niihin asuntotilallisiin tai itsellisiin nähden, jotka elävät kädestä suuhun milteipä yksinomaan valtionmetsien työtarjonnan varassa. Vähäiset maataloustyöt ehtii suorittaa perheen kotona olevat jäsenet ja kun maatalouden tulot ovat vastaavasti heikot, niin on perheen toimeentulo sitä ratkaisevammin valtionmetsien työtarjonnan varassa. Tällainen asiain tila ei ole valtion metsätalouden etujen mukaista, koska se pakoittaa järjestämään töitä valtionmetsiin silloinkin kun töiden tarpeellisuus ja taloudellinen kannattavuus on kyseenalaista. Valtionmetsien työtarjonnan sesonkiluonnetta tasoittamiseksi ja valtionmetsien työolojen tervettä kehitystä silmällä pitäen olisi näin

ollen välttämätöntä saada maatalous nykyisestäään kohoetuksi niiden väestöryhmien keskuudessa, jotka saavat pääasiallisen toimeentulonsa valtionmetsien tarjoamasta ansiotyöstä, ainakin siinä määrin, että he nykyistä suuremman osan elintarpeistaan voisivat saada omasta maataloudestaan. Tätä varten olisi maataloutta tehostettava vanhoilla tiloilla (perintötilat ja viljelystilat sekä asuntotilat) sekä pyrittävä valtionmetsien vastaista asutustoimintaa ohjaamaan sinne, missä parhaat takeet kestäväan työnsaantiin on olemassa ja missä maat ovat laadulleen sellaisia, että maatalouden harjoittaminen samalla voi muodostua sopivaksi metsätöiden täydennykseksi.

Kun maan raivaaminen viljelykselle karuilla valtionmailla kysyy suuria kustannuksia, joita tilapäisillä ansiotöillä elävät metsätyöläiset useinkaan eivät pysty suorittamaan, niin on välttämätöntä, että metsätyöväkeä sijoitettaessa valtionmetsiin asumaan heitä mahdollisimman tehokkaasti tuetaan ensi asuntojen tekemisessä ja viljelysten raivaamisessa. Asutustoiminnan menestyksellinen järjestely valtionmailla edellyttää lisäksi, että näille työläisille jatkuvasti voidaan tarjota työtilaisuuksia valtionmetsissä. Näin ollen näyttää siltä kuin tämän asutustoiminnan suunnittelu olisi sopivimmin toteutettavissa metsähallinnon toimesta esim. valtionmetsien suonkuivaustoiminnan yhteydessä. Samalla kun valtionmetsien ojitustöitä alueella suoritetaan, voitaisiin ne alueet, joissa viljelysmahdollisuuksia on olemassa, suunnitella metsätyöväen asuntopalstoiksi ja tarpeen mukaan toimittaa viljelykseen otettavilla alueilla perusteellisempi ojittaminen. Näin järjestettynä tulisi asutusta suunniteltaessa todennäköisesti nykyistä tarkemmin kiinnitetyksi huomiota asukkaiden vastaisiin elämisen mahdollisuuksiin¹, puhumattakaan siitä, että metsätyöväen maahan kiinnittäminen täten yhden viranomaisen suunnittelemana tulisi nykyistä yksinkertaisemmaksi ja kokonaiskuluihin nähden valtiolle suhteellisen halvaksi. Näin järjestettynä voisi valtionmaiden asutus-

¹ Vrt. E. G. SVINHUFVUD: Uudistilan menestymisen edellytykset. Pellervo 1933, siv. 768—770.

toiminta, joka eräissä tapauksissa näyttää muodostuneen itsetarkoitukseksi, tehokkaasti palvella valtion metsätaloutta.

Edellä on huomautettu, että säännöllisen työtarjonnan lisääminen ja nykyiselläänkin pysyttäminen edellyttää säännöllistä menekkiä kaikenlaatukselle metsien hakkuussa kertyvälle puutavaralle. Lähinnä olisi menekki- ja ulosottomahdollisuudet saatava melkoisesti paranemaan pienelle mänty- ja lehtipuulle, siis kaivospölkkypuille, sulfaattipuille ja haloille. Vain sitä mukaa kuin männystä ja lehtipuusta saatavalle pinotavaralle voidaan saada menekkiä, voidaan työtarjontaa pitää laskelmien mukaisena ja järjestää työtilaisuuksia syyskaudeksi ja eräissä tapauksissa kevättalveksikin. Riittävä menekki näille puutavaroille on myöskin välttämätön edellytys hakkausta seuraaville metsänhoidollisille toimenpiteille ja myöskin suonkuivaustöiden toimeenpanolle. Riittävän menekin turvaaminen pienelle mänty- ja lehtipuulle on näin ollen tärkeä metsätaloudellinen kysymys sikäli, että vain tällä edellytyksellä voidaan metsien hakkuut ja niistä aiheutuvat muut toimenpiteet järjestää metsänhoidollisesti ja sitä tietä turvata valtionmetsien jatkuva tuotto. Pienpuukysymys on tärkeä metsätaloudellinen kysymys senkin takia, että sitä tietä voidaan odottaa valtiolle lisääntyviä tuloja. Mutta pienpuukysymys on myös ensiluokkaisen tärkeä sosialinen kysymys siitä syystä, että sen suotuisasta ratkaisusta lähinnä riippuu, missä määrin valtionmetsien sesonkiluontoista työtarjontaa voidaan tasoittaa.

ÜBER DAS ARBEITSANGEBOT IN DEN STAATSWÄLDERN.

REFERAT.

In dem Aufsatz wird über das gegenwärtige Arbeitsangebot in den Staatswäldern distriktweise und nach den Arten der Arbeit (Waldbauarbeiten, Moor-entwässerungsarbeiten, Abtrieb und Abfuhr, Auszeichnen der Holzwaren, Triftstrassen- und Wegarbeiten, Bau-, Einrichtungs- und andere Arbeiten) berichtet. Bei jeder Arbeitsart wird auf das Arbeitsangebot in den Jahren 1928—32 eingegangen und ein Kalkül für die Zukunft angestellt. Zugleich wird die zweckmässigste Zeit für die Ausführung jeder Arbeitsart erwähnt. Auf Seite 23 wird ein Überblick über das Arbeitsangebot in den Staatswäldern im Gebiet der verschiedenen Distrikte und im Ganzen gegeben. Die Anzahl der Tagewerke ist distriktweise pro Hektar des produktiven Haldbodens, pro Hektar der gesamten Waldflächen und pro Festmeter des Hiebssatzes berechnet. Laut Schätzung beläuft sich die Menge des Arbeitsangebots in den Staatswäldern jährlich auf etwa 8.65 Mill. Männer- und 1.6 Mill. Pferdetagewerke. Wäre es möglich, diese Arbeitsmenge das ganze Jahr hindurch (300 Arbeitstage) anzuwenden, so könnten die Staatswälder durchschnittlich 28 800 Arbeiter und ca. 5 300 Pferde beschäftigen. In dieser Weise können die Waldarbeiten jedoch nicht rationiert werden, weil die meisten Arbeiten in den Staatswäldern in grösserem oder geringerem Umfang Saisoncharakter tragen. Der grösste Teil, 85 %, der Arbeitsmenge entfällt auf die Hiebe in den Wäldern und den Transport der Holzware nach der Küste oder den Industrieanlagen.

Die örtlichen Grenzen, die von den Absatzverhältnissen gezogen werden, sind am bedeutendsten im Gebiet der in das Eismeer und das Weisse Meer abfliessenden Gewässer. Hierauf beruht es, dass die Anordnung von Arbeiten sogar für die Bevölkerung dieser spärlich bewohnten Gegenden auf Schwierigkeiten stösst, während das Arbeitsangebot in Gegenden mit gutem Absatz zeitweise so reichlich ist, dass die Ortsbevölkerung nicht genügt, sondern wandernde Arbeitskraft mit den mancherlei dadurch bedingten Nachteilen herbeigezogen werden muss.

Die von der Arbeitsart verursachten Einschränkungen hinsichtlich der Zeit beruhen auf dem Saisoncharakter der Waldarbeiten — die Holzabfuhr

und die Sägeholzhiebe müssen im Winter, die Schichtholzhiebe im Frühjahr und Herbst und das Flößen hauptsächlich im Mai und Juni, die Waldbau-, die Moorentwässerungs- und andere Arbeiten bei schneefreiem Boden ausgeführt werden. Im wesentlichen sind der März und der April die Zeit, wo die Waldarbeiten unbeträchtlich sind. Auch während der Sommersaison ist das Arbeitsangebot in den Staatswäldern schwächer, was sich daraus erklärt, dass die Waldbau-, die Moorentwässerungs- und andere Arbeiten zusammen nur etwa 15 % von der Gesamtmenge des Arbeitsangebots in den Staatswäldern ausmachen.

Für die Ausgleicheung des Arbeitsangebots handelt es sich an erster Stelle darum, nach Möglichkeit Arbeiten zu solchen Zeiten anzuordnen, wo sich der Arbeitsmangel am stärksten geltend macht.

Da die Landwirtschaft ebenfalls Saisoncharakter trägt, obwohl in umgekehrtem Sinn wie die Waldwirtschaft, müsste die Landwirtschaft in den Gegenden, in denen der Hauptteil der Staatswälder liegt, effektiver gestaltet werden, als es heute der Fall ist. Vor allem wären bei den Kolonisationsplänen die Möglichkeiten des Arbeitsangebots in den Staatswäldern und die Anbaufähigkeit der Böden mehr als heute in Betracht zu ziehen.